

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

til Mejerierne, er en passende Pris. Før det første vil jeg hertil sige, at det er sikkert meget vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at fastsætte nogen bestemt Produktionspris. Den er jo vidt forskellig i de forskellige Brug, bestemt af de Forhold, man i det hele taget arbejder med, og de Priser, der gælder paa andre Omraader. Der foreligger jo heller ikke nogen som helst officielt fastslaaet Produktionspris at arbejde med eller tage Hensyn til. Der er ingen Tvivl om, at der findes Producenter af Mælk og Smør, som mener, at den Pris, Ministeriet her har fastsat, de 3 Kr. 89 Øre, er for lav, men der vil sikkert findes mange, mange flere Forbrugere af Smør, som anser Prisen for at være for høj.

Naar man skal bedømme dette Problem, maa man naturligvis ogsaa se paa, hvorledes Landbrugets økonomiske Vilkaar og Forrentningsprocent er i Øjeblikket i Forhold til det øvrige Samfunds, og dér vil jeg jo tro, at man alligevel i de fleste Kredse vil mene, at Landbrugets Vilkaar i Øjeblikket ingenlunde er ugunstigere, end den almindelige Befolkning er for Tiden, vel nærmest tværtimod. Det samlede Ministeriums Skøn angaaende det Problem, der her er Tale om, er taget under Hensyn til, at der paa Hjemmemarkedet er sket en Prisstigning paa Smørret fra Krigens Udbrud og til nu paa 60 pCt., og det til Trods for, at denne Pris ligger betydeligt under Eksportprisen, og at hele Befolkningens Økonomi er saa forringet, at man ogsaa maa tage Hensyn dertil, naar man skal fastsætte Priserne paa Hjemmemarkedet, ligesom man i det hele taget bestræber sig for at begrænse Prisstigningen mest muligt paa alle andre Omraader for ikke at skabe større Vanskeligheder for Befolkningen end strengt nødvendigt. Og endelig for det tredje kan en meget betydelig Del af Landbrugseksporten for Tiden ikke afsættes paa anden Maade, end at hele Befolkningen maa finansiere Betalingen.

Under Hensyn til alle disse Forhold har Ministeriet ment, at den for Smør og Mælk paa Hjemmemarkedet fastsatte Pris er forsvarlig, naar der skal tages Hensyn baade til Producenter og Forbrugere.

Ordføreren for Forespørgerne (Jens Thomsen): Jeg stillede to ganske korte konkrete Spørgsmaal til den højtærede Landbrugsminister, nemlig for det første, om Smørprisen bør staa i Forhold til Produktionsomkostningerne eller til Efterspørgselen, og for det andet, om det er rimeligt, at

Landbruget skal betale en Særskat til rent sociale Formaal. Jeg havde egentlig ventet at faa et klart og koncist Svar paa mine Spørgsmaal, men maa beklage, at jeg ikke fik det. Den højtærede Landbrugsminister udtalte, at det er umuligt at fastsætte en Produktionspris. Naar Ministeren anser det for umuligt at fastsætte en Produktionspris, hvordan kan Ministeren saa tage Ansvaret for at fastsætte den Pris, der skal betales paa Hjemmemarkedet? Den højtærede Landbrugsminister fremsatte nogle Udtalelser om, at hele Befolkningens Vilkaar er forringet, og derfor bør Smørprisen holdes nede. Det er selvfølgelig et indirekte Svar, der gaar ud paa, at Landbruget bør have en Særbeskatning til rent sociale Formaal for at skaffe rimelige Smørpriser for Forbrugerne. Vi har en anden Opfattelse, vi mener, det er en Samfundsopgave at ordne dette.

Naar Ministeren mener, det er ganske umuligt at fastlægge en Produktionspris, synes jeg, det var mere rimeligt at gaa noget længere tilbage i Tiden og se, hvordan Priserne var, dengang de blev bestemt under den frie Prisdannelse. Dengang da Tilbud og Efterspørgsel bestemte Prisen, fik Landbruget nemlig rimelige Priser. Dette vil jeg gerne godtgøre ved at nævne Gennemsnittet af Københavns Smørnotering i følgende Aar: I 1876 var den 2 Kr. 54 Øre pr. kg, i 1899 1 Kr. 91 Øre pr. kg, i 1914 2 Kr. 16 Øre og i 1920 6 Kr. 39 Øre. Disse faa Tal giver et godt Billede af Smørprisen i den Periode, da Tilbud og Efterspørgsel bestemte Prisen baade paa Verdensmarkedet og paa Hjemmemarkedet, og jeg synes, disse Tal kunde have givet nogle virkelige Holdepunkter for de Udtalelser, den højtærede Landbrugsminister her fremsatte, i Stedet for at han sammenlignede dem med den Stigning, der er foregaaet i de sidste Aaringer eller i den allersidste Tid.

I 1930 blev den frie Prisdannelse afskaffet ved de mange Afspærringsforanstaltninger, der blev gennemført af de forskellige Lande som et Led i den økonomiske Krig mellem Stormagterne, og i 1934 gik Københavns Smørnotering helt ned til 1 Kr. 20 Øre pr. kg i en enkelt Uge. I 1938 gik den op til 2 Kr. 30 Øre i Gennemsnit, og i Dag er den, som Landbrugsministeren nævnte, 3 Kr. 89 Øre. Det er naturligvis en ganske pæn Stigning, sammenlignet med den katastrofalt lave Pris i 1934, men den er dog for lille i Forhold til de nuværende Produktionsomkostninger. Vi staa her over for en Virkelighed, som alle gør klogt i at respektere, for det giver Bagslag at opretholde